

[H. P. Hansen (Sorø A.)]

Udlaansforhold, bør optages Forhandling mellem Ministeriet og de kommunale Laanvirksomheder og de kommunale Organisationer.

Hele Udvalget er enigt i at anbefale Lovforslaget til Vedtagelse, og jeg skal derfor paa Udvalgets Vegne anbefale dette høje Ting at vedtage det.

J. S. Foget: Da vi ikke har haft Lejlighed til at deltage i Forhandlingerne under Udvalgsarbejdet, vil jeg gerne paa mit Partis Vegne sige et Par Ord om det foreliggende Lovforslag; det er særlig Tendensen deri, jeg gerne vil omtale. Naar de fire Partier er fuldkommen enige om Lovforslaget, fortsætter de den Udvikling, de ogsaa sammen har Ansvaret for. Man fremsætter Forslag om Fortsættelse af Laan til Kommunerne, samtidig med at man hævder, at Landbruget som det Erhverv, der i Virkeligheden til syvende og sidst maa betale denne Gæld, ikke er værdigt til at laane mere, end der er laant, tværtimod, man raaber stadig væk op om, at Landbrugets Gæld burde nedskrives og begrænses. Der er heri en Kontrast, som jeg synes nødvendigvis maa paatales. Havde Lovforslaget været begrænset til Konverteringen, havde Sagen været en anden, men det, der nævnes som primært, er direkte Udlaan. Der opgives en hidtidig Rente paa 4½ og 5 pCt., men det er ikke nogen Garanti for, at Renten for fremtidige Laan ikke vil komme til at ligge væsentligt herover. Jeg tillader mig at forespørge, om der findes nogen som helst Oplysning om, til hvilken Rente de fremtidige Laan vil kunne opnaas. Man gaar i den økonomiske Politik ind for en stærk Kreditindskrænkning, men man gennemfører Lov efter Lov, der baandlægger ny Kapital i det frie Laanemarked, jeg henviser til Gældssaneringen, til Grundforbedringen og til adskillige Love af samme Art og nu ogsaa denne. Efterhaanden optager det offentlige en større og større Part af Laanemarkedet og strammer Vilkaarene for de private Laanemuligheder. Dette maa vi være imod, det er en Tendens, som efter vor Mening kan føre til, at Renten stiger og stiger. Vi er imod en højere Rente, vi ønsker snarere at faa Renten nedad, men dette Lovforslag giver snarere Udtryk for en Stramning af Rentefoden; det er selvsagt ogsaa en Følge af, at man i den offentlige Administration er gaaet ind for større og større Ødselhed; havde det ikke været Tilfældet, havde Lovforslaget sikkert ikke været nødvendigt. Vi fra vor Side vil der-

for ikke tage noget Medansvar for Lovforslagets Gennemførelse.

Hans Hansen (Rørby): Det foreliggende Forslag om Forlængelse af Loven af 18. Maj 1934 med lidt Forandring i Titelen staar egentlig i et ejendommeligt Forhold til det Forslag, vi nu hørte fremsat af den højtærede Finansminister om en Forlængelse af et Statslaan. Princippet i Lovforslaget er jo dette, at Staten garanterer for Udlaan til Kommunerne og derved optræder som en Slags Statskreditforening. Med andre Ord, man gaar ind for en solidarisk Forpligtelse for Laanene. Det er for mig en ejendommelig Solidaritet, man her efterhaanden tilvejebringer. Det er jo en Slags Statssocialisme, at man tvinger Befolkningen til at være solidarisk om Forpligtelser over for Kapitalmagten, men det er det modsatte af det, man egentlig havde tænkt sig, at Statssocialismen skulde opnaa.

Vi er imod hele det Princip, at Staten skal gaa ind i uoverskuelige Garantier. Vi forstaar udmærket godt Kommunernes Stilling, jeg har jo haft Lejlighed til nogle Gange her at illustrere adskillige Kommuners økonomiske Stilling, men vi kan ikke se, at Staten bør optræde som en Slags indirekte Laangiver. Det er jo ikke alene her paa dette Omraade, men, som det ærede Medlem Hr. J. S. Foget rigtigt bemærkede, Staten er kommet ind paa det System, at den garanterer for de Laan, som det offentlige maa optage, og det offentlige er jo efterhaanden blevet den eneste virkelige Laanbasis for Kapitalmagten. Der ligger heri, at Staten gaar i Spidsen og tvinger Befolkningen ind i en Solidaritet med Garanti for Kapitalmagten, en Fare, og vi vil ikke alene ikke medvirke til at gennemføre Lovforslaget ved at undlade at stemme, men vi maa stemme imod en Foranstaltning, der betyder en Fortsættelse af denne Udvikling her i Landet.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Victor Pürschel har Ordet for en kort Bemærkning.

Victor Pürschel: Der klages i vor Tid saa ofte over, at Administrationen sluger saa store Beløb, og derfor vil jeg gerne gøre opmærksom paa, at den Betænkning, der foreligger her, i al Beskedenhed nævner et Eksempel paa en overordentlig billig Administration. Der staar nemlig i Betænkningens første Afsnit, at Kommunerne betaler 9/15 pCt. til Administrationen. Billigere kan det formentlig ikke være, og jeg